

Sygn. akt VIII C 843/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

22 czerwca 2016

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu w VIII. Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Agata Cieśla

Protokolant Aleksandra Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie 10 czerwca 2016 we W.

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko A. P.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego A. P. na rzecz powoda G. C. kwotę 389 zł (trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych) wraz z odsetkami umownymi liczonymi od kwoty 279 zł od 26 września 2013 do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie przekraczającymi odsetek maksymalnych za opóźnienie;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 97 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 843/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 22 stycznia 2015 do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydziału Cywilnego G. C. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. P. kwoty 429 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 279 zł od 26 września 2013 do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że 28 sierpnia 2013 zawarł z pozwanym umowę pożyczki gotówkowej na kwotę 279 zł, która została pozwanemu przekazana w momencie podpisania umowy. Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki do 25 września 2013, jednak mimo upływu terminu płatności pożyczka nie została zwrócona. Powód wezwał pozwanego do zapłaty pismem z 10 października 2013, jednak wezwanie pozostało bezskuteczne. W związku z brakiem spłaty pożyczki w wyznaczonym terminie zostały podjęte działania windykacyjne (protokół windykacyjny z 29.11.2013). Na kwotę żądania składa się kwota niespłaconej pożyczki w wysokości 279 zł, 50 zł z tytułu wezwania do zapłaty (zgodnie z § 10 pkt 3 umowy pożyczki) oraz 100 zł z tytułu kosztów windykacji (§ 10 pkt 3 umowy pożyczki). Uzasadniając żądanie odsetek powód wskazał, że winny być one naliczane od należności z tytułu niespłaconej pożyczki w wysokości i 279 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

Nakazem zapłaty wydanym 06 lutego 2015 przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w elektronicznym postępowaniu upominawczym orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu (k. 6).

Pozwany A. P. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zarzucając, że kwota, którą początkowo pożyczył wynosiła 199 zł, z czego zwrócił 100 zł, zatem winien zapłacić 100 zł z odsetkami. Dodał, że do zawarcia przedmiotowej umowy został zmuszony, bo zamiarem pozwanego był zwrot kwoty 100 zł z tytułu poprzednio zawartej z powodem umowy pożyczki w wysokości 199 zł, jednak powód zgodził się na przyjęcie tej kwoty pod warunkiem zawarcia nowej umowy pożyczki w kwocie 279 zł, lecz kwoty tej pozwany faktycznie nie otrzymał. Pozwany zarzucił, że umowa pożyczki była czynnością pozorowaną, służącą obejściu prawa i wniósł o uznanie jej za nieważną i w konsekwencji zasądzenie od pozwanego kwoty 100 zł wraz z odsetkami (k. 6v-7).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał w całości twierdzenia i żądanie pozwu, podnosząc, że podstawą dochodzonego roszczenia jest umowa pożyczki, w której § 2 pozwany potwierdził własnoręcznym podpisem odbiór kwoty pożyczki. Nadto powód podniósł, że do sprzeciwu pozwany nie dołączył żadnego dowodu wpłaty tytułem zwrotu kwoty pożyczki, a powołane w sprzeciwie zarzuty nie zostały przez pozwanego udowodnione (k. 33-34).

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia:

Powód G. C. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług finansowych, w ramach której 28 sierpnia 2013 zawarł z pozwanym A. P. umowę pożyczki gotówkowej - (...), zgodnie z treścią której, pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w wysokości 279 zł, która po potrąceniu kosztów prowizji i ustanowienia zabezpieczenia w łącznej wysokości 79 zł, została pozwanemu wypłacona gotówką w dacie zawarcia umowy.

Termin zwrotu pożyczki strony umowy określiły na 25 września 2013, zaś w przypadku braku spłaty pożyczki w terminie pożyczkodawca zastrzegł w umowie odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym.

dowody: informacja z (...) k. 23,

umowa pożyczki z gotówkowej z 28.08.2013 k. 24-24v;

Zgodnie z § 10 ust. 1-3 umowy, w przypadku nie zwrócenia przez pożyczkobiorcę pożyczki w terminie określonym w umowie i powstaniu zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca może wszcząć postępowanie windykacyjne, którego koszty ponosi pożyczkobiorca. W przypadku nieuregulowania przez pożyczkobiorcę kwoty zaległości w terminie 7 dni od dnia wystawienia wezwania do zapłaty, pośrednik w imieniu pożyczkodawcy przystąpi do czynności windykacyjnych rozumianych jako wizyty przedstawiciela pośrednika w miejscu zamieszkania lub pracy pożyczkobiorcy – na które pożyczkobiorca wyraża zgodę.

Koszty związane z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę zobowiązania wynoszą: za wezwanie do zapłaty 50 zł i za czynności windykacyjne do 100 zł.

dowód umowa pożyczki z gotówkowej z 28.08.2013 k. 24-24v;

Mimo upływu terminu płatności pozwany nie spłacił pożyczki.

Pismem z 10 października 2013, doręczonym 31 października 2013, powód wezwał pozwanego do zapłaty.

dowód wezwanie do zapłaty z 10.10.2013 ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 25-26;

Wobec braku spłaty zobowiązania z umowy pożyczki, powód podjął czynności windykacyjne, które polegały na trzykrotnych wizytach windykatora w miejscu zamieszkania pozwanego oraz próbie nawiązania kontaktu telefonicznego.

dowód protokół windykacyjny k. 27.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Na wstępie rozważań wskazać należy, iż z uwagi na datę zawarcia umowy, to jest 28 sierpnia 2013, do oceny postanowień i skutków prawnych umowy stron zastosowanie będzie miała ustawa z 12 maja 2011 o kredycie konsumenckim, która weszła w życie z dniem 18 grudnia 2011. Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki (...).

Ponadto zastosowanie znajdą przepisy kodeksu cywilnego tj. art. 359 k.c. w zakresie dotyczącym maksymalnych odsetek umownych oraz art. 384-385³ k.c. dotyczących zobowiązań umownych z udziałem konsumenta.

Przedmiotowa umowa została zawarta przez przedsiębiorcę (powoda) w ramach prowadzonej działalności z konsumentem (pozwany). Powód jest bowiem przedsiębiorcą, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się m.in. udzielaniem pożyczek gotówkowych. Pozwany zaś jest konsumentem w rozumieniu ustawy, bowiem za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c. w zw. z art. 5 pkt 1 ukk).

W tym miejscu, odnosząc się do zarzutów pozwanego, wskazać należy, iż w ocenie Sądu strony łączył stosunek zobowiązaniowy na mocy umowy pożyczki zawartej 28 sierpnia 2013. Zgodnie z treścią tej umowy (§ 2) pozwany otrzymał pożyczkę w kwocie wskazanej w umowie, wypłaconą mu gotówką w dacie zawarcia umowy, co potwierdził podpisując umowę.

Pozwany nie wykazał, aby przedmiotowa umowa została zawarta dla pozorów, ani pod przymusem. W szczególności niewiarygodne są twierdzenia pozwanego jakoby zawarł tę umowę z tego względu, że powód miał nie zgodzić się na częściową spłatę przez pozwanego zobowiązania z poprzednio zawartej umowy pożyczki. Jak twierdził pozwany, jego zamiarem był zwrot powodowi kwoty 100 zł z tytułu poprzednio zawartej z powodem umowy pożyczki w wysokości 199 zł, na co powód miał się zgodzić jedynie pod warunkiem zawarcia nowej umowy pożyczki w kwocie 279 zł, lecz kwoty tej pozwany faktycznie nie otrzymał. Tak umotywowane działanie pozwanego przy zawarciu umowy pożyczki, w ocenie Sądu, przeczyłoby zasadom logiki i należytej dbałości o własne interesy, czego pozwanemu odmówić nie można.

Jednocześnie zaznaczenia wymaga, iż w myśl art. 450 k.c. wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia częściowego, chociażby cała wierzytelność była już wymagalna, chyba że przyjęcie takiego świadczenia narusza jego uzasadniony interes. Mając na względzie powyższe, twierdzenie pozwanego, iż zawarł przedmiotową umowę pożyczki, to jest kolejne zobowiązanie do zwrotu kwoty, której na dodatek nie otrzymał, po to jedynie, by zwrócić powodowi część należności z poprzednio zawartej umowy, jest niewiarygodne.

Również twierdzenia pozwanego, iż kwota pożyczki nie została mu wypłacona pozostały niewykazane. W tym zakresie Sąd, na wniosek pozwanego, zobowiązał powoda do przedstawienia nagrania z monitoringu placówki, w której zawierana była umowa z pozwanym, jednak powód wskazał, że nie dysponuje nagraniem wobec braku technicznych możliwości przetrzymywania nagrań z monitoringu przez tak długi okres czasu (prawie 3 lata). Tym samym twierdzenia powoda pozostały gołosłowne, a biorąc pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych rozpatrywanej sprawy, nie mogły zostać uznane za wiarygodne.

Przesądżając zatem, iż strony zawarły umowę pożyczki o treści zgodnej z przedłożonym przez powoda dokumentem, biorąc pod uwagę, że pozwany nie zwrócił kwoty pożyczki w wysokości 279 zł, co jest bezsporne, żądanie powoda zasługiwało w tym zakresie na uwzględnienie. Również na uwzględnienie zasługiwało żądanie zasądzenia od kwoty 279 zł odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Zastrzeżenie w § 6 ust. 2 umowy odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego

Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym jest prawnie dopuszczalne w oparciu o przepis art. 359 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy.

Z kolei brak w ocenie Sądu podstaw do uwzględnienia żądania pozwu w zakresie części kosztów windykacji.

W § 10 ust. 3 umowy strony wskazały, że koszty związane z niewykonaniem przez pożyczkobiorcę zobowiązania wynoszą: za wezwanie do zapłaty 50 zł i za czynności windykacyjne do 100 zł. Wyjaśnić w tym miejscu należy, że co do zasady pożyczkodawca może obciążyć pożyczkobiorcę kosztami jakie powstają w związku z niespłaceniem zadłużenia. Istotne jest jednak, aby te dodatkowe koszty, pomimo umownego ich zastrzeżenia i wyrażenia na nie zgody przez pozwanego w umowie pożyczki, nie były rażąco wygórowane.

Żądane od pozwanego koszty windykacji muszą wynikać z kosztów faktycznie poniesionych przez powoda, bowiem w przeciwnym razie należy rozważyć, czy nie mamy tu do czynienia z ukrytą karą umowną, której zastrzeżenie przy zobowiązaniach pieniężnych jest niedopuszczalne (art. 483 k.c.).

Nawet przyjmując, że działalność powoda nastawiona jest na zysk finansowy z tytułu zgody na korzystanie z jego kapitału, to nie może ona pozostawać poza kontrolą Sądu i być nadmierna. Nie uprawnia to także powoda do przerzucania na konsumenta kosztów działalności gospodarczej i związanego z tym ryzyka własnej działalności parabankowej. Przerzucanie na pożyczkobiorcę „kosztów windykacji” prowadzi do nieuzasadnionego obciążania konsumenta kosztami ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. Takie działanie należy ocenić jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumenta oraz kształtujące jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami w rozumieniu art. 385¹ k.c.

W ocenie Sądu wysokość wprowadzonych do umowy dodatkowych opłat powinna znajdować uzasadnienie w rzeczywistych nakładach jakie musi ponieść powód w związku z podjęciem czynności windykacyjnych. Mając na względzie powyższe Sąd oddalił powództwo co do obowiązku zapłaty kwoty 40 zł tytułem kosztów wezwania do zapłaty. Pozwany zaprzeczył obowiązkowi zapłaty tychże kosztów we wskazanej wysokości. Powód natomiast nie wykazał wysokości poniesionych kosztów. Co prawda przedstawił dokumenty potwierdzające przeprowadzenie czynności windykacyjnych, niemniej jednak nie wynika z nich w jakiej wysokości koszty te zostały poniesione w związku z podjętymi działaniami (art. 6 k.c.). Zdaniem Sądu koszty te nie mogą stanowić źródła dodatkowych korzyści kosztem konsumenta, a powinny stanowić rekompensatę za podjęte czynności w celu odzyskania długu. W tym zakresie Sąd uznał zasadne zasądzić kwotę 100 zł za podjęte czynności windykacyjne, które polegały na trzykrotnych wizytach windykatorka w miejscu zamieszkania pozwanego oraz próbie nawiązania kontaktu telefonicznego (udokumentowane protokołem windykacyjnym k. 27), oceniając, iż żądana kwota mieści się w granicach rzeczywistych z tego tytułu poniesionych kosztów oraz kwotę 10 zł za wezwanie do zapłaty, biorąc pod uwagę fakt, że zostało ono wysłane listem poleconym za potwierdzeniem odbioru. Powyższa kwota, w ocenie Sądu, pokrywa rzeczywiście poniesione przez powoda koszty. Dalej idące żądanie z tego tytułu, z powyższych względów podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w punkcie II. sentencji wyroku.

Orzekając o kosztach postępowania w punkcie III. sentencji wyroku Sąd oparł się na normie art. 100 zd.1 k.p.c. która stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powód utrzymał swoje żądanie w 91%, w takim też stosunku sprawę przegrał pozwany. Do kosztów procesu po stronie powodowej należy 30 zł opłaty od pozwu, koszty zastępstwa procesowego ustalone zgodnie z § 6 pkt 1 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) na kwotę 60 zł oraz kwota 17 zł tytułem poniesionej opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa. W niniejszym procesie pozwany nie poniósł żadnych kosztów. Pozwany powinien więc zwrócić powodowi 97 zł kosztów procesu (91% x 107 zł).